

Zarządzenie nr 43/2018
Rektora Podhalańskiej Państwowej
Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu
z dnia 5 października 2018 r.

w sprawie wprowadzenia *Instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości bez stosowania drabin* oraz *Instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości z użyciem drabin*

Na podstawie art. 23⁷⁴ § 2 Kodeks pracy, w związku z art. 23 ust.1 i art. 51 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz.U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadza się *Instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości bez stosowania drabin*, która stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego Zarządzenia oraz *Instrukcję bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości z użyciem drabin*, która stanowi **załącznik nr 2** do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuje się Kierownika Działu Administratora Budynków PPWSZ w Nowym Targu do zapoznania podległych pracowników z treścią instrukcji, o których mowa w § 1 niniejszego Zarządzenia.

§ 3

Pracownik jest zobowiązany potwierdzić na piśmie zapoznanie się z przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym z wydanymi i obowiązującymi na terenie PPWSZ w Nowym Targu instrukcjami BHP.

§ 4

Zobowiązuje się Kierownika Działu Administratora Budynków PPWSZ w Nowym Targu do egzekwowania od podległych pracowników zapisów Instrukcji, o których mowa w § 1 niniejszego Zarządzenia.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

ks. dr hab. Stanisław Gulak, prof. nadzw.

INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PRZY PRACACH NA WYSOKOŚCI BEZ STOSOWANIA DRABIN

INFORMACJE OGÓLNE:

1. Instrukcja dotyczy prac na wysokości na nieosłoniętych dachach, galeriach, podestach, pomostach, rusztowaniach, znajdujących się na wysokości co najmniej 1,0 m nad poziomem powierzchni, na którą może nastąpić upadek, w tym również przechodzenia i przebywania na takich powierzchniach.
2. Do prac na wysokości nie zalicza się prac na powierzchniach osłoniętych ze wszystkich stron do wysokości co najmniej 1,5 m pełnymi ścianami, lub ścianami z oknami oszklonymi, lub wyposażonych w inne stałe konstrukcje lub urządzenia chroniące pracownika przed upadkiem z wysokości.
3. Do prac na wysokości nie zalicza się przechodzenia i przebywania na schodach, balkonach, pochylniach, portfenetrach, i loggiach wyposażonych w balustrady o wysokości 1,1 m z prześwitami nie większymi niż 0,2 m.
4. Instrukcja nie obejmuje prac na drabinach, które reguluje odrębna instrukcja.
5. Niniejsza instrukcja nie obejmuje prac na słupach, masztach, konstrukcjach wieżowych, kominach, konstrukcjach budowlanych bez stropów, a także polegających na stawianiu i rozbiórce rusztowań, w tym prac w dostępie linowym. Prace takie mogą być prowadzone wyłącznie przez osoby uprawnione, odpowiednio przeszkolone, na podstawie instrukcji stanowiskowej sporządzonej przez osobę lub firmę legitymującą się kwalifikacjami do prowadzenia prac danego typu.
6. Praca na wysokości **1-3 m**, w tym wychodzenie na taką wysokość, dozwolona jest wyłącznie pracownikom posiadającym aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na wysokości 1-3 m.
Praca na wysokości **powyżej 3 m**, w tym wychodzenie na taką wysokość dozwolona jest wyłącznie pracownikom posiadającym aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na wysokości powyżej 3 m.

OBOWIĄZKI OSOBY KIERUJĄCEJ:

1. Osoba kierująca pracownikami wykonującymi prace na wysokości jest zobowiązana dobrać odpowiednią metodę pracy, mając przede wszystkim na uwadze bezpieczeństwo osób, uwzględniając istniejące warunki lokalne i możliwości techniczne.
2. Na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą i krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.
3. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad, o których mowa w pkt. 8, jest niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.
4. Praca nie powinna wymagać od pracownika wychylania się poza balustradę lub obrys urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości.
5. Jeżeli spełnienie wymogu określonego w pkt. 10 nie jest możliwe, a także, gdy praca na wysokości powyżej 2 m wymaga zbliżania się do krawędzi urządzenia, na którym się stoi – należy zapewnić stosowanie przez pracowników:

- 1) sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, jak szelki bezpieczeństwa z linką bezpieczeństwa przymocowaną do stałych elementów konstrukcji,
 - 2) hełmów ochronnych.
6. Ponadto, osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana:
- 1) zapewnić bezpośredni nadzór nad pracownikami oraz dostęp do odpowiednich środków zabezpieczających;
 - 2) zapewnić instruktaż obejmujący w szczególności:
 - a. Imienny podział pracy,
 - b. Kolejność wykonywania zadań,
 - c. Wymagania bezpieczeństwa przy poszczególnych czynnościach;
 - 3) tak zorganizować pracę, aby stanowiska pracy i dojścia do nich, nie znajdowały się w zasięgu pracujących maszyn, ich mechanizmów oraz urządzeń stwarzających niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym;
 - 4) sprawdzić, czy w miejscach niebezpiecznych umieszczono znaki informujące o rodzaju zagrożenia;
 - 5) sprawdzić czy zastosowano przewidziane wcześniej środki ochrony zbiorowej (poręcze, balustrady, progi);
 - 6) sprawdzić stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa;
 - 7) zadbać o to, aby konstrukcja, na której będzie wykonywana praca była stabilna, wytrzymała na przewidywane obciążenie oraz zabezpieczona przed nieprzewidywaną zmianą położenia;
 - 8) zadbać o to, aby powierzchnia pracy była pozioma i równa, a jej wielkość wystarczająca dla pracowników, narzędzi i niezbędnych materiałów;
 - 9) dopilnować, aby miejsce pod stanowiskiem roboczym było zabezpieczone przed dostępem innych osób i oznakowane tablicami „UWAGA! PRACE NA WYSOKOŚCI”;
 - 10) zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy;
 - 11) określić bezpieczny sposób transportu narzędzi i sprzętu do stanowiska pracy na wysokości;
 - 12) dopilnować okresowych kontroli sprzętu i urządzeń, wg terminów określonych przez ich producentów;
 - 13) sprawdzić ubiór i wyposażenie pracowników we właściwy sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKA:

Pracownik przebywający na wysokości jest zobowiązany:

- 1) dokonać bieżących oględzin sprzętu ochrony osobistej przed i po każdym użyciu;
- 2) używać odpowiedniego do pracy na wysokości obuwia roboczego;
- 3) używać przewidzianych środków ochrony osobistej i sprzętu zgodnie z ich przeznaczeniem, wg instrukcji producenta;
- 4) wykonywać prace bezpiecznie, z należytą uwagą, zgodnie z instruktażem stanowiskowym;
- 5) zgłaszać osobie kierującej wszelkie sytuacje niebezpieczne bądź usterki.

CZYNNOŚCI ZABRONIONE:

Zabronione jest w szczególności:

- 1) zdejmowanie poręczy, balustrad i innych urządzeń chroniących przed upadkiem z wysokości;
- 2) rzucanie narzędzi i sprzętu;
- 3) pozostawianie po zakończeniu pracy materiałów, narzędzi oraz sprzętu pomocniczego na stanowiskach roboczych położonych na wysokości;
- 4) praca na wysokości na otwartej przestrzeni w czasie silnych wiatrów, mrozów, ulewnych deszczów, w czasie burzy i przy złej widoczności.

INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PRZY PRACACH NA WYSOKOŚCI Z UŻYCIEM DRABIN

INFORMACJE OGÓLNE:

1. Drabina może być stosowana tylko:
 - 1) jako środek dostępu, lub
 - 2) do wykonywania krótkotrwałej pracy na wysokości (tzn. przy położeniu stóp pracownika powyżej 1 m), jeżeli nie ma możliwości zastosowania podestu, rusztowania, czy podnośnika.
2. Prace na wysokości powinny odbywać się wyłącznie pod nadzorem, po zapewnieniu pracownikom odpowiednich środków zabezpieczających oraz przeprowadzeniu instruktażu stanowiskowego.
3. Wychodzenie na drabiny na wysokość 1–3 m dozwolone jest wyłącznie pracownikom posiadającym aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na wysokości 1-3 m.
Wychodzenie na drabiny na wysokość powyżej 3 m dozwolone jest wyłącznie pracownikom posiadającym aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na wysokości powyżej 3 m.
4. Kobiety w ciąży wchodzenie na drabiny jest zabronione.
5. Drabiny przenośne powinny spełniać wymagania określone w Polskich Normach. Drabiny wieloczęściowe muszą być wyposażone w instrukcję użytkowania.
6. Dopuszcza się wykonywanie robót malarskich przy użyciu drabin rozstawnych tylko do wysokości nieprzekraczającej 4 m od poziomu podłogi.

USTAWIENIE DRABINY:

1. Drabiny powinny być ustawiane na twardym, stabilnym i równym podłożu, zabezpieczone przed nieprzewidywaną zmianą położenia oraz odpowiednio wytrzymałe na przewidywane obciążenie.
2. Drabina przystawna powinna wystawać ponad powierzchnię, na którą prowadzi, co najmniej 0,75 m, a kąt jej nachylenia powinien wynosić około 70°.
3. Drabina bez pałaków, której długość przekracza 4 m, przed podniesieniem lub zamontowaniem powinna być wyposażona w prowadnicę pionową, umożliwiającą założenie urządzenia samohamującego, połączonego z linką bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa. Prowadnica pionowa z urządzeniem samohamującym może być zamocowana na wznoszonej konstrukcji drabiny, na klamrach lub szczelkach, w odległości od osi drabiny nie większej niż 0,4 m.

PRACA NA DRABINIE:

1. Przed każdym użyciem drabiny należy sprawdzić jej stan techniczny. Ponadto każda drabina podlega okresowej kontroli stanu technicznego wg ustalonego harmonogramu. Stosowanie drabin uszkodzonych jest zabronione.
2. Drabiny powinny być stosowane zgodnie z ich przeznaczeniem, w sposób nie stwarzający zagrożeń dla ich użytkowników i osób przebywających w pobliżu.
3. Prace na drabinach powinny być organizowane i wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza obrys podstawy drabiny.
4. Prace prowadzone na drabinie powinny być lekkie, nie wymagające wkładu dużej siły fizycznej, np. prace malarskie, monterskie, instalatorskie.
5. Wchodząc lub schodząc z drabiny należy zachować trzy punkty podparcia lub uchwytu (dwie nogi i jedna ręka lub dwie ręce i jedna noga). W trakcie wykonywania pracy przez cały czas musi być zapewniona możliwość bezpiecznego uchwycenia poręczy.

6. Drabina nie służy do transportu przedmiotów, narzędzi. Narzędzia należy przenosić w pasie narzędziowym lub w torbie na ramieniu (max 10 kg), w ten sposób, aby środek ciężkości pracownika znajdował się między szczeblami drabiny.

7. PRACE NA WYSOKOŚCI POWYŻEJ 2 m.

WYCHODZENIE PO DRABINIE O DŁUGOŚCI PRZEKRACZAJĄCEJ 4 M.

Przy wykonywaniu prac na drabinie powyżej 2 m nad poziomem terenu zewnętrznego lub podłogi, a także przy wykorzystywaniu drabiny o długości przekraczającej 4 m jako środka dostępu, osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana:

- 1) dokonać doboru i wyposażać pracowników w:
 - a) odpowiedni sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości, jak szelki bezpieczeństwa z linką bezpieczeństwa przymocowaną do stałych elementów konstrukcji (przy wykonywaniu prac) lub urządzeniem samohamującym założonym na prowadnicę pionową drabiny (przy wychodzeniu po drabinie),
 - b) hełmy ochronne;
- 2) sporządzić instrukcję stanowiskową stosowania, obejmującą m. in:
 - a) sposób stosowania sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości oraz miejsca i sposoby jego mocowania,
 - b) sposób nadzorowania prac i kontroli sprzętu;
- 3) przeprowadzić instruktaż stanowiskowy obejmujący stosowanie sprzętu i sposób wykonywania pracy.

CZYNNOŚCI ZABRONIONE:

1. Ustawianie drabiny przed niezamkniętymi (na klucz od strony drabiny) drzwiami oraz w pobliżu maszyn, urządzeń i sieci elektroenergetycznych.
2. Stanie na ostatnim lub przedostatnim szczeblu drabiny.
3. Wychodzenie lub schodzenie z drabiny plecami do niej.
4. Stosowanie drabiny rozstawnej jako przystawnej.
5. Opieranie drabiny przystawnej o jej szczeble.
6. Opieranie drabiny o przedmioty lekkie, niestabilne.
7. Wchodzenie na drabinę w nieodpowiednim obuwii, np. na obcasach, koturnach, w drewniakach, klapkach, obuwii sportowym itp.
8. Używanie drabin na otwartej przestrzeni w czasie silnych wiatrów, ulewnych deszczów, oblodzenia i w nocy.

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA SIĘ Z INSTRUKCJAMI BHP:

1. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości bez stosowania drabin.
2. Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach na wysokości z użyciem drabin.

Lp.	Imię, nazwisko pracownika	Stanowisko	Data zapoznania się	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				